

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/15685 din 05.10.2023

La nr.12/3866 din 29.09.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind drepturile copilului (număr unic 693/MMPS/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Digitally signed by Cojocaru Vadim
Date: 2023.10.06 08:04:34 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9090 din 05.10.2023

la proiectul de lege privind drepturile copilului (număr unic 693/MMPS/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea

persoanei interesate.

(2) *Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul guvernamental *www.particip.gov.md*, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Proiectul de lege a fost elaborat în scopul aprobării unei noi legi privind drepturile copilului și abrogarea Legii actuale nr.338/1994 privind drepturile copilului reieșind din importanța îmbunătățirii prevederilor acesteia, în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.*

Necesitatea elaborării acestui proiect de lege rezultă din obligativitatea asumată de către Guvern prin stabilirea acțiunii în cauză în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026 (acțiunea nr.12) precum și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (acțiunea 13.32)."

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea legii privind drepturile copilului, fiind introduse prevederi noi cu referire la: - elucidarea principiilor de asigurare a drepturilor copilului; - fiecare drept al copilului este descris pe deplin, conform Convenției ONU cu privire la drepturile copilului; - textul legii conține articole noi ce vizează dreptul copilului la libera exprimare, opinie și participare; - terminologie utilizată pe plan național și internațional de toți actorii cu competențe în domeniul protecției copilului etc.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiect promovează interesul copilului de a beneficia de protecție de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor, reprezentanților legali ori responsabililor legali ai acestora, de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau orice alt criteriu, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, fiind evidențiate principalele prevederi care au stat la baza elaborării acestuia și finalitățile scontate la implementarea prevederilor.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Proiectul legii privind drepturile copilului prevede mai multe acțiuni ce vizează atribuția statului de a asigura respectarea drepturilor fiecărui copil, acțiuni care de regulă, pot implica contribuții financiare din bugetul de stat (de exemplu: dezvoltarea diverselor tipuri de plasament a copiilor, servicii sociale sau diversificarea prestațiilor sociale acordate copiilor și familiilor cu copii, etc.), însă, ținând cont de faptul că, Legea privind drepturile copilului este o lege cadru care stabilește aria generală de reglementare a drepturilor copilului, dar nu stabilește acțiuni, proceduri sau măsuri concrete pentru implementarea acestora adoptarea proiectului în cauză nu va necesita alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat. Orice măsură în acest sens, care implică alocarea de mijloace financiare sunt reflectate în documentele de politici conexe acestui cadru general, care implică în sine respectarea procedurii de estimare a cheltuielilor necesare și prezentarea acestora în cadrul exercițiului de planificare a Cadrului de cheltuieli pe termen mediu și proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul corespunzător.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări privind activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în scopul aprobării unei noi legi privind drepturile copilului și abrogarea Legii actuale nr. 338/1994 privind drepturile copilului reieșind din importanța îmbunătățirii prevederilor acesteia, în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Necesitatea elaborării acestui proiect de lege rezultă din obligativitatea asumată de către Guvern prin stabilirea acțiunii în cauză în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026 (acțiunea nr. 12) precum și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (acțiunea 13.32).

Prin proiect se propune aprobarea legii privind drepturile copilului, fiind introduse prevederi noi cu referire la: - elucidarea principiilor de asigurare a drepturilor copilului; - fiecare drept al copilului este descris pe deplin, conform Convenției ONU cu privire la drepturile copilului; - textul legii conține articole noi ce vizează dreptul copilului la libera exprimare, opinie și participare; - terminologie utilizată pe plan național și internațional de toți actorii cu competențe în domeniul protecției copilului etc.

Proiect promovează interesul copilului de a beneficia de protecție de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor, reprezentanților legali ori responsabililor legali ai acestora, de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau orice alt criteriu, ceea ce este conform interesului public.

05.10.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ - Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.10.05 16:45:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

